

Andraž MICULINIČ
Alma ZAVODNIK LAMOVŠEK
Gašper MRAK

Prostorska ureditev obalnega pasu med Koprom in Izolo na osnovi analize potreb lokalnega prebivalstva

V prispevku predstavljamo idejno zasnovo prostorske ureditve obalnega pasu med Koprom in Izolo, ki smo jo zasnovali na osnovi statističnih, geografskih in drugih raziskav posameznih pojavov v prostoru. V nalogi smo podrobno proučili dejansko stanje prostora in potrebe lokalnega prebivalstva. Izsledki raziskav so bili temelj za odločanje o načrtovanju posega v prostor. V članku je predstavljeno obstoječe stanje prostora na območju načrtovane ureditve, dosedanje dejavnosti na področju prostorskega načrtovanja na obravnavanem območju, metodologija dela, stanje na področju pomorskega

prostorskega načrtovanja v Sloveniji, pomen sodelovanja javnosti v procesu prostorskega načrtovanja, idejna zasnova prostorske ureditve obalnega pasu med Koprom in Izolo ter smernice in predlogi za morebitno nadaljnje prostorsko načrtovanje na tem območju.

Ključne besede: Obala, Koper, Izola, idejna zasnova, analiza potreb, lokalno prebivalstvo, prostorsko načrtovanje, participacija javnosti

1 Uvod

Prostorska ureditev obale med Koprom in Izolo je tema, o kateri se razpravlja že veliko časa, aktualizirala pa se je predvsem v zadnjih nekaj letih, saj je bil leta 2015 odprt predor Markovec, s tem pa izpolnjen pogoj za zaprtje obalne ceste med Koprom in Izolo za ves motorni promet. Tako smo pridobili približno od 4 do 6 kilometrov obalnega pasu, ki ima velik razvojni potencial na več področjih (npr. turizem, prosti čas in rekreacija, kultura ...). Glede na dokaj močno urbanizacijo Slovenskega primorja in kratko obalno linijo, ki jo premore Slovenija, je jasno, da je treba območje urejati sonaravno in ga v čim bolj nameniti javnemu dobru.

Obalno območje med Koprom in Izolo ima že od nekdaj izrazito povezovalno funkcijo, tako med Koprom in Izolo kot tudi širše. Po njem je med letoma 1902 in 1935 potekal odsek trase ozkotirne železnice – Parenzane (Porečanke), ki je povezovala Trst s Porečem (internet 1). Pozneje je bila med Koprom in

Izolo vzpostavljena glavna cesta drugega reda, ki so jo leta 2017 zaprli za ves motorni promet. Po oceni Občine Izola (Šuligoj, 2017) se je po zaprtju obalne ceste motorni promet na tem območju zmanjšal za približno 80 %.

Do zdaj je bilo na temo prostorske ureditve obalnega pasu med Koprom in Izolo izvedenih že več delavnic, natečajev in projektov. Leta 1990 je bil izveden javni urbanistični natečaj za ureditev obalne ceste med Koprom in Izolo, leta 1992 načrtovalska delavnica na temo urejanja prostora v Slovenski Istri (Balaban idr., 1998), leta 1993 načrtovalska delavnica Prostorska ureditev obalnega območja in priporočila za usmerjanje prostorskega razvoja ter urejanje prostora obalnega območja ter leta 2001 mednarodna urbanistična delavnica Obala med Koprom in Izolo – ureditev rekreacijskih in kopaljskih površin. V zadnjih letih (po odprtju predora Markovec) smo bili priča številnim vizijam prostorske ureditve obale med Koprom

in Izolo (Jelen, 2014). Nekateri rezultati takih projektov pa so žal velikokrat preveč velikopotezni in predimenzionirani ter zelo težko uresničljivi. To nas je vodilo k oblikovanju bolj realnega cilja, izdelati eno ali več variant idejne zasnove prostorske ureditve obalnega pasu med Koprom in Izolo, ki bi bile sprejemljive s prostorskega in finančnega vidika ter uresničljive v krajšem časovnem roku^[1].

Rdeča nit predstavljenega projekta pa je zgodnje vključevanje javnosti v proces prostorskega načrtovanja z upoštevanjem načel Aarhuške konvencije (Mirković, 2002; Pličanič, 2002). Na konkretnem primeru smo pokazali, da lahko s pomočjo sodobnih informacijskih komunikacijskih tehnologij (IKT) hitro in preprosto pridobimo informacije s strani javnosti, ki jih lahko upoštevamo pri nadaljnjem načrtovanju.

2 Metoda dela in podatki

Za izdelavo variantnih predlogov idejne zasnove prostorske ureditve obalnega pasu med Koprom in Izolo smo oblikovali proces, ki obsega sedem delovnih korakov:

1. pregled teoretičnih in normativnih izhodišč,
2. določitev območja obravnave,
3. prostorska in statistična analiza obstoječega stanja obravnavanega območja,
4. izdelava variantnih predlogov idejne zasnove prostorske ureditve obalnega pasu,
5. analiza potreb lokalnega prebivalstva na obravnavanem območju,
6. izdelava idejne zasnove prostorske ureditve obalnega pasu med Koprom in Izolo – poprava in dopolnitev predloga idejne zasnove,
7. opis predlogov in smernic za nadaljnje načrtovanje na obravnavanem območju.

Pri pregledu teoretičnih in normativnih izhodišč (korak 1) smo se najprej naslanjali na uradne dokumente ter lokalne, regionalne in državne prostorske akte (Zakon o prostorskem načrtovanju^[2] (2007), v nadaljevanju: ZPNačrt; Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (2010), v nadaljevanju: ZUPUDPP; Strategija prostorskega razvoja Slovenije (SPRS, 2004; MOP, 2017), Regionalna zasnova prostorskega razvoja južne Primorske (2004; 2006a; 2006b), Podrobnejša zasnova prostorskih ureditev obalnega pasu (Gabrijelčič idr., 2005a; 2005b; 2006)). Vir informacij so bili tudi drugi domači in tuji akti, projekti, strategije ter znanstvena in zaključna dela, ki se tematsko nanašajo na obravnavano območje (Program pomorskega prostorskega načrtovanja (Unesco – Medvladna oceanografska komisija, 2017), Razvojni projekt Koper 2020 (Balaban idr., 1999) idr.).

Vsak poseg v prostor ima tudi določen vpliv na okolico, zato smo se v okviru določitve območja obravnave (korak 2) odločili, da ne bomo obravnavali le ureditvenega območja, temveč tudi njegovo neposredno (Slovensko primorje) in širšo okolico (od italijanskega Tržiča na severu do hrvaškega Novigrada na jugu). Raziskave, ki smo jih izvedli v nalogi, se tako nanašajo ali na ožje ureditveno območje obalnega pasu ali na vplivno območje ureditve.

V nalogi smo izvedli različne prostorske in statistične analize obstoječega stanja (korak 3), kot so analiza poselitve, analiza dejanske rabe prostora, analiza zelenih površin, morfološka analiza, vizualna analiza, analiza omejitev v prostoru, prometna analiza, analiza namenske rabe prostora in analiza opremljenosti prostora. V sklopu statističnih raziskav (vir podatkov je Statistični urad Republike Slovenije, v nadaljevanju: SURS) smo izvedli še analizo demografije in migracij, turizma (nočitve, kapacitete). Podatke, ki smo jih uporabili pri prostorskih in statističnih raziskavah, smo pridobili pri različnih službah, pristojnih za zajem, zbiranje, vodenje, analizo in distribucijo digitalnih (prostorskih) statističnih podatkov v Republiki Sloveniji, kot so Register naravnih vrednot (ARSO, 2016a), ekološko pomembna območja (ARSO, 2016b), Natura2000 (ARSO, 2016c), Register nepremičnine kulturne dediščine (Ministrstvo za kulturo, 2016), izbrani podatki in kazalniki Statističnega urada Republike Slovenije ipd.

Na osnovi anketnega vprašalnika (korak 5), ki smo ga zasnovali za potrebe tega projekta ter v katerega smo vključili kartografske prikaze in trirazsežnostne grafične prikaze predloga idejne zasnove prostorske ureditve obalnega pasu med Koprom in Izolo, smo preverili, koliko se prebivalci obalnih občin strinjajo s predlaganimi variantnimi predlogi idejnih zasnov prostorskih ureditev posameznih delov obalnega pasu med Koprom in Izolo (korak 4), ter na osnovi njihovih komentarjev in predlogov oblikovali končni predlog ureditve (korak 6) ter smernice in predloge za nadaljnji prostorski razvoj obravnavanega območja (korak 7). Anketni vprašalnik je obsegal 28 vprašanj. Med njimi je bilo nekaj interaktivnih in v njih so lahko deležniki v interaktivno karto geolocirali umestitve posameznih vsebin. Anketa je bila aktivna 15 dni, in sicer od vključno 21. marca 2017 do vključno 4. aprila 2017. V njej je sodelovalo 251 deležnikov, od teh jih je anketo v celoti izpolnilo 185. Na podlagi zbranih podatkov (oblakov točk) smo izdelali grafične prikaze z označenimi značilnimi lokacijami interesa.

2.1 Pomorsko prostorsko načrtovanje

V projektu smo se soočili tudi z zahtevo po načrtovanju v morju, zato smo kar najbolj upoštevali smernice in napotke

institucij, ki se po svetu in doma ciljno ukvarjajo z načrtovanjem morskoga prostora. Pri načrtovanju na obravnavanem območju smo si prizadevali, da bi bil poseg v akvatorij čim manjši in čim manj invaziven.

Prostorsko načrtovanje zajema širok spekter dejavnosti. Opredeljuje ga Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt, 2007)^[2], ki se v glavnem nanaša na prostorsko načrtovanje na kopnem. Prostorsko načrtovanje na morju pa je v Sloveniji in tujini razmeroma nov pojem, ki v temeljnih prostorskih aktih (še) ni podrobneje opredeljen. Slovenija v zakonodaji in prostorskonacrtovalskem okviru še nima vključenega procesa pomorskega prostorskega načrtovanja. Podrobno ga opisuje Unescov program pomorskega prostorskega načrtovanja (internet 2). Glede na direktivo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o vzpostavitvi okvira za pomorsko prostorsko načrtovanje (direktiva 2014/89/EU) mora vsaka država članica Evropske unije vzpostaviti okvir za pomorsko prostorsko načrtovanje, pripraviti in sprejeti pomorski prostorski načrt in izvajati protokol integriranega upravljanja obalnih območij Sredozemlja. Zato so se v zadnjih letih tudi v Sloveniji začele razvijati strokovne podlage za prostorsko načrtovanje na morju. Leta 2016 je Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju: ARRS) razpisala ciljni raziskovalni program Oblikovanje procesa pomorskega prostorskega načrtovanja (ARRS, 2016; internet 4).

Projekt Razvoj procesa in postopkov priprave integralnega pomorskega prostorskega načrtovanja (Goličnik Marušič idr., 2018) je bil dokončan marca 2018. Projekt prinaša dobre osnove za začetek usmerjenega raziskovanja na področju pomorskega prostorskega načrtovanja in odpira nove možnosti za nadaljnji razvoj te tematike v praksi.

2.2 Participacija javnosti v procesu prostorskega načrtovanja

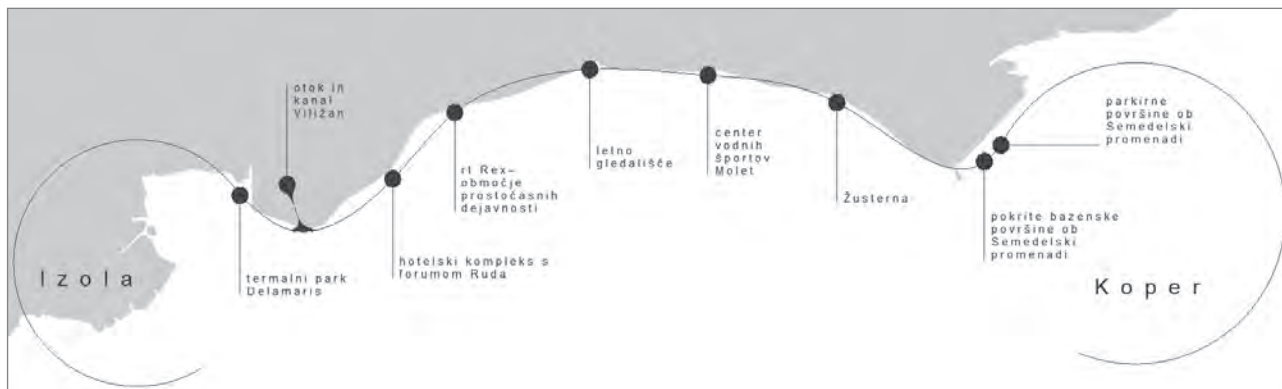
V Evropski uniji je bil prvi dokument, ki ureja vprašanje sodelovanja javnosti v okoljskih zadevah, Aarhuška konvencija (1998), na podlagi katere je tudi Slovenija sprejela zakone (ZPNačrt, 2007; ZUPUDPP, 2010). Aarhuška konvencija je prvi pravno zavezujoči mednarodni dokument, ki je v celoti namenjen spodbujanju razvoja participativne demokracije in ga je Slovenija 15. junija 1998 podpisala v Aarhusu na Danskem skupaj s še 35 državami in Evropsko skupnostjo (Mirković, 2002). Aarhuška konvencija predpisuje in določa participacijo javnosti pri odločanju o posegih v prostor na treh osnovnih ravneh, in sicer kot sodelovanje javnosti pri sprejemanju odločitev o dovoljenjih za konkretne posege v okolje (ang. *decision-making*), pri sprejemanju načrtov, programov in politik v zvezi z okoljem (ang. *policy-making*) in pri pripravi podzakonskih

predpisov (ang. *law-making*), pri čemer mora pristojni organ na vseh treh ravneh prizadeto javnost ustrezno, pravočasno in učinkovito obvestiti ter ji predložiti karakteristične informacije o nameranih posegih, okoljskih programih, politikah, in predpisih, zagotoviti primerno dolga časovna obdobja za posamezne faze v postopkih sprejemanja odločitev javnosti in zagotoviti participacijo javnosti dovolj zgodaj, ko so odprte še vse možnosti. Prav tako mora pristojni organ javne oblasti prizadeti javnosti omogočiti predložitev vseh ustreznih pripomb, informacij, analiz in mnenj, upoštevati rezultate javne participacije in javnost nemudoma obvestiti o sprejeti odločitvi, vključno z razlogi in utemeljitvami (Pličanič, 2002).

Večina držav ima sistem prostorskega načrtovanja urejen na treh ravneh, in sicer na državni, regionalni in lokalni. V Avstriji in Nemčiji ima lokalna skupnost še vedno manjše možnosti participacije kot v vzhodnoevropskih in severnoevropskih državah, ki so svoj sistem prostorskega načrtovanja dobro posodobile. Lokalne oblasti na Madžarskem, Finskem, Slovaškem, Češkem in v Estoniji so tako deležne večine pristojnosti v procesu prostorskega načrtovanja, prav tako imajo v vseh fazah vzorno urejeno participacijo javnosti v procesu prostorskega načrtovanja (Baloh, 2013). V Sloveniji imamo v osnovi sistem prostorskega načrtovanja razdeljen le na državno in lokalno raven^[3], medtem ko imajo nekatere države vpeljan sistem na treh ravneh. Za zapolnitev vrzeli med državo in lokalnimi skupnostmi je pomembna decentralizacija v okviru regionalne teritorialne razdelitve države. Sistem se je v Sloveniji v zadnjih letih sicer precej spreminjal, vseeno pa je področje sodelovanja javnosti v prostorskem načrtovanju problematično (Simonec, 2014). Problem se kaže že v zakonodaji, saj ta ponuja dva različna postopka participacije javnosti. Postopki za lokalno raven (OPN, OPPN), ki jih določa Zakon o prostorskem načrtovanju (5., 50. in 60. člen ZPNačrt, 2007), predvidevajo vključevanje javnosti šele v fazi dopolnilnega osnutka (javna razprava in razgrnitev), medtem ko lahko na državni ravni javnost sodeluje že pri pripravi predloga (ZUPUDPP, 2010). Za lokalno raven je zakonodaja zastavljena slabše. Slovenija tako še vedno ne dosega standardov, ki so bili zastavljeni v okviru Aarhuške konvencije (1998). Največja pomanjkljivost je pomanjkanje informiranja javnosti in pridobivanja podatkov z njene strani, predvsem v začetni fazi procesa prostorskega načrtovanja.

V okviru projekta smo preizkušali predvsem način sodelovanja javnosti v začetni fazi prostorskega načrtovanja, pri čemer smo javnosti s pomočjo spletne ankete predstavili mogoče ureditve posameznih delov obalnega pasu med Koprom in Izolo, vendar lej kot izhodišče za nadaljnji proces načrtovanja.

S predlaganimi prostorskimi ureditvami se je strinjala večina anketirancev. Zato pri upoštevanju javnega mnenja predlaga-

Slika 1: Prikaz razporeditve načrtovanih dejavnosti na območju med Koprom in Izolo

Preglednica 1: Idejna zasnova glavnih dejavnosti na območju EUP

Območje EUP	Predvidena pretežna dejavnost na območju posamezne EUP
Delamaris (EUP-4)	turistična in gostinska dejavnost – termalni park
otok Viližan (EUP-2)	turistična in gostinska dejavnost – avtokamp
kanal Viližan (EUP-5)	turistična in gostinska dejavnost
Jadranka (EUP-3)	turistična in gostinska dejavnost
Ruda (EUP-1, EUP-6)	turistična in gostinska dejavnost – hotelski kompleks s forumom
rt Viližan (EUP-15)	rekreativna dejavnost – promenada s plažo
rt Rex (EUP-7)	turistična, gostinska in pristočasna dejavnost – plaža, območje pristočasnih dejavnosti
Amfiteater (EUP-8)	kulturna dejavnost - letno gledališče
Molet (EUP-9)	športna in rekreativna dejavnost – center vodnih športov
Žusterna (EUP-10)	športna, rekreativna, kulturna, turistična in gostinska dejavnost
mandrač in območje ob delu Semečelske promenade (EUP-11, EUP-12)	športna in rekreativna dejavnost – pokrite bazenske površine
EUP-13, EUP-14	rekreativna dejavnost – promenada s plažo

nih rešitev ni bilo treba bistveno prilagajati oziroma spreminjati. Kot smo omenili že v metodološkem poglavju, smo rezultate analiz interaktivnih vprašanj v nadaljevanju upoštevali kot smernice, ki smo jih navedli v sklepu.

3 Idejna zasnova prostorske ureditve obalnega pasu med Koprom in Izolo

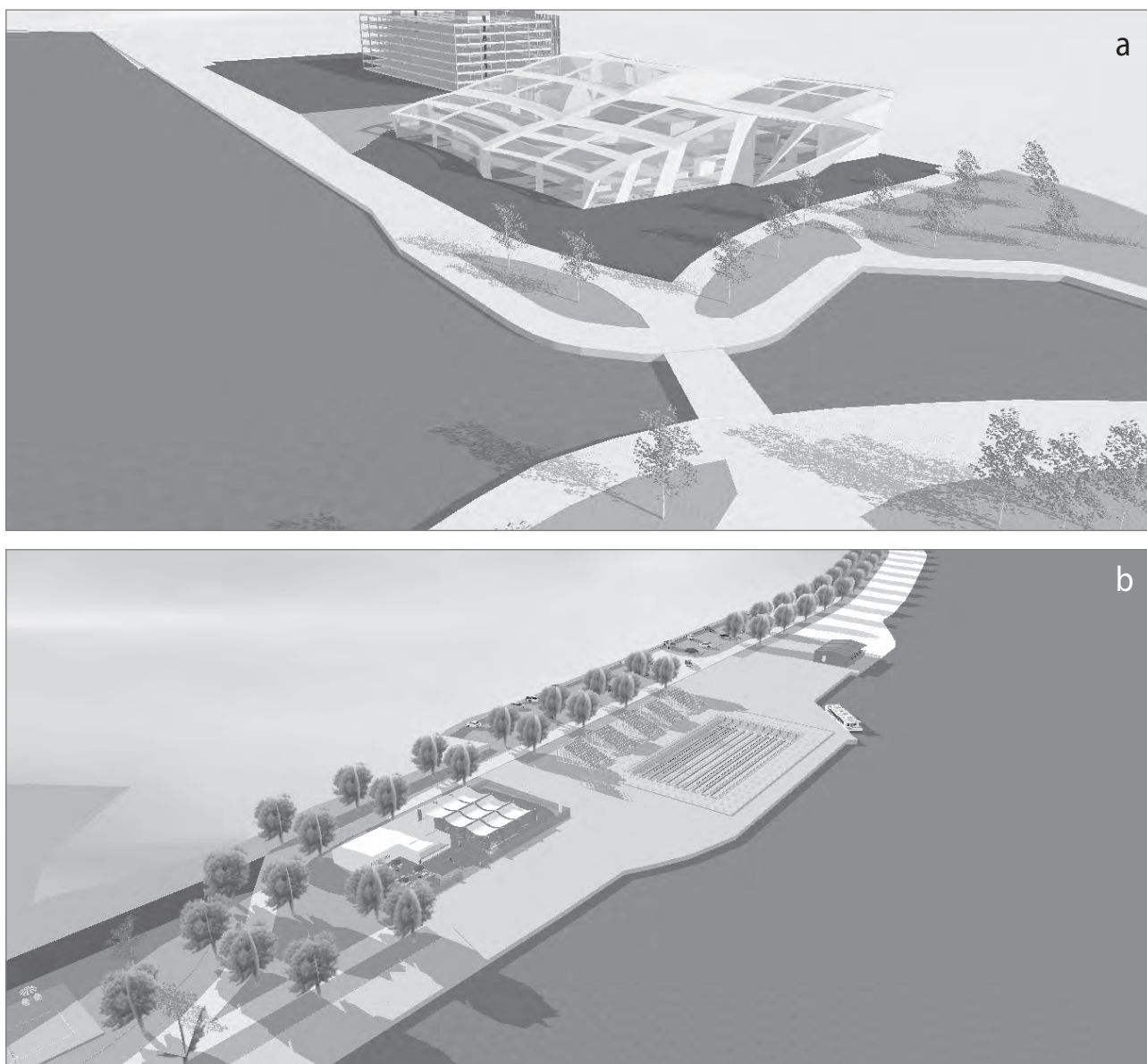
S predlagano idejno zasnovo prostorske ureditve obalnega pasu med Koprom in Izolo smo želeli kar najbolj izpolniti prostorske, ekološke, ekonomsko-socialne, kulturne in bivanjske potrebe za prebivalce in obiskovalce na ožjem in širšem obravnavanem območju. Zasnova je trajnostno naravnana in postavlja v ospredje čim večjo kakovost bivanja. Njen namen je predvsem spodbuditi nadaljnjo javno razpravo o ureditvi obravnavanega obalnega pasu in se čim bolj približati tem ciljem:

- slediti potrebam lokalnega prebivalstva;
- oblikovati realno zasnovo, ki jo bo mogoče uresničiti v realnem času;

- predvideti realizacijo predlaganih rešitev po fazah;
- izkoristiti naravne danosti na ožjem in širšem obravnavanem območju;
- ohraniti kopensko in morsko floro in favno;
- ohraniti kulturne, zgodovinske in arheološke znamenitosti;
- nadgraditi identiteto in kakovost območja;
- območje urediti celovito ob upoštevanju načela trajnostnega prostorskega načrtovanja s posebnim poudarkom na trajnostni mobilnosti.

Slika 1 prikazuje razmestitev posameznih dejavnosti (preglednica 1) vzdolž obalnega pasu med Koprom in Izolo. Ideja temelji na sistemu dejavnosti, ki jih z ene in druge strani »napajata« mesti Koper in Izola. Stremimo k temu, da so dejavnosti vzdolž celotnega območja čim enakomerneje zastopane in da imajo vsi deli območja približno enako pomembno vlogo. Tako celotno območje, ki zaradi svojevrstne karakteristike zahteva preudaren načrtovalski pristop, zaokrožimo v homogeno celoto.

Slika 2: (a) Semedelska promenada in mandrač, (b) Promenada skozi Žusterno

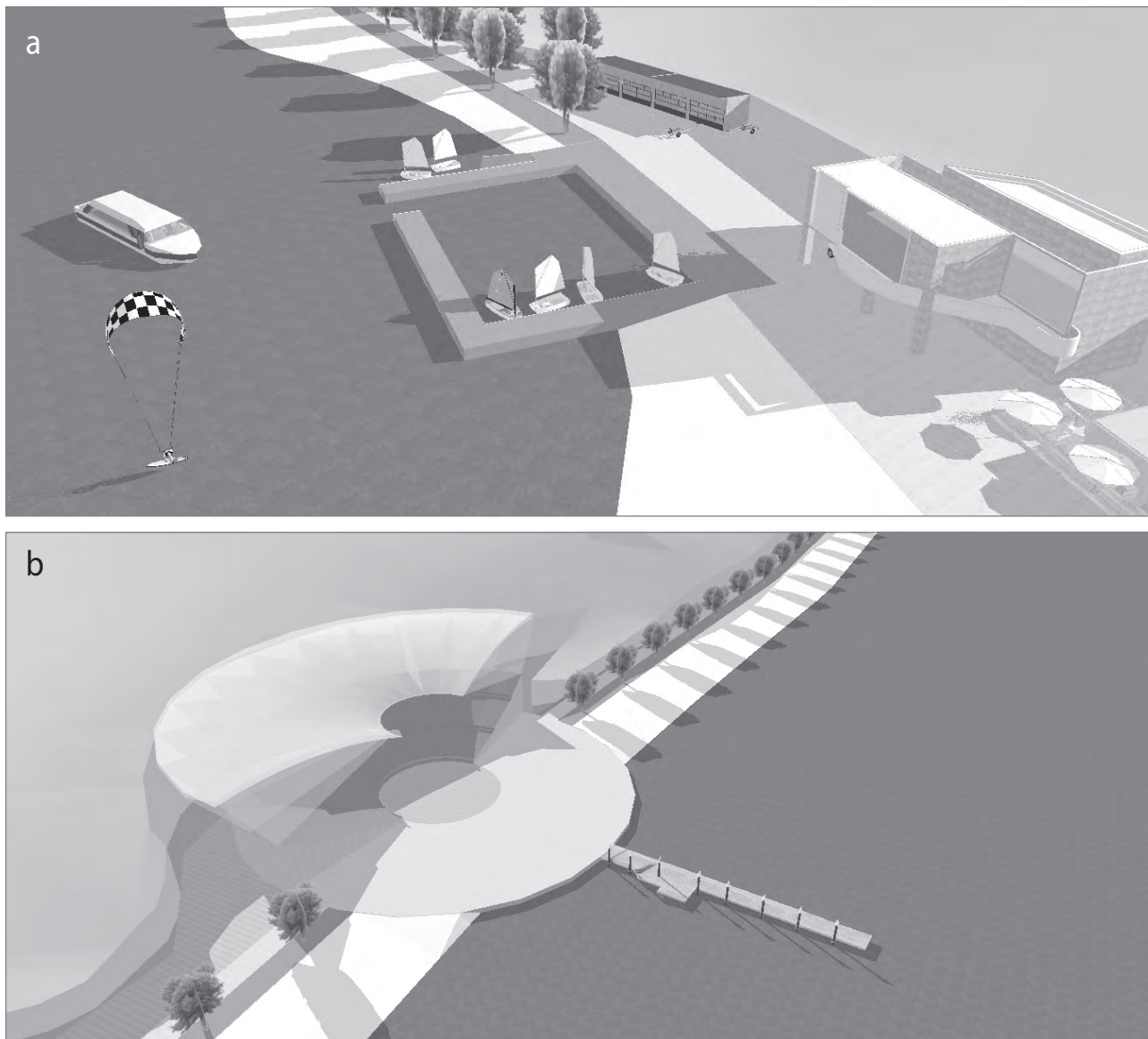
Območje ureditve smo smiselno razdelili na 15 enot urejanja prostora (v nadaljevanju: EUP; preglednica 1). Pri tem smo upoštevali, da je posamezna EUP zaključena celota ter da lahko obstaja in deluje neodvisno od drugih. Prav tako smo si prizadevali, da lahko čim več posameznih EUP nastopa kot posamezna faza izgradnje in da so lahko z vidika financiranja kar najbolj avtonomne.

Obravnavali smo tudi možnost izgradnje otoka Viližan, ki bi s celino tvoril kanal Viližan z dvosmernim vodnim prometnim režimom. Z ureditvijo kanala bi vzpostavili novo središče dogajanja, otok pa bi v slabih vremenskih pogojih imel vlogo valobrana in tako nudil zavetje privezanim vodnim plovilom. Ideja je nastala na osnovi beograjske znamenitosti – splavov na reki Savi in Donavi, ki so vse leto eno največjih središč doga-

janja v mestu in njegovi okolici. Rezultati izvedene ankete so pokazali neopredeljenost anketirancev v odnosu do izgradnje umetnega otoka in vzpostavitve kanala, ki bi ga tvoril s celino, zato ideje o izgradnji umetnega otoka ob obali med Koprom in Izolo nismo zavrgli, temveč smo jo obravnavali kot mogočo prostorsko ureditev. To pomeni, da je idejna zasnova umetnega otoka še vedno lahko uresničljiva, če bi dobila podporo politične, strokovne in širše javnosti.

3.1 Zelene površine

Idejna zasnova ohranja obstoječe in dodaja nove zelene površine (slika 2). V obalnem pasu med Izolo in Koprom smo ohranili obstoječi drevored pinij. Zasnovali smo dodatno linijsko zasaditev, drevored, ki poteka po obalni strani vzdolž celotne

Slika 3: (a) Center vodnih športov »Molet«, (b) Letno gledališče (amfiteater)

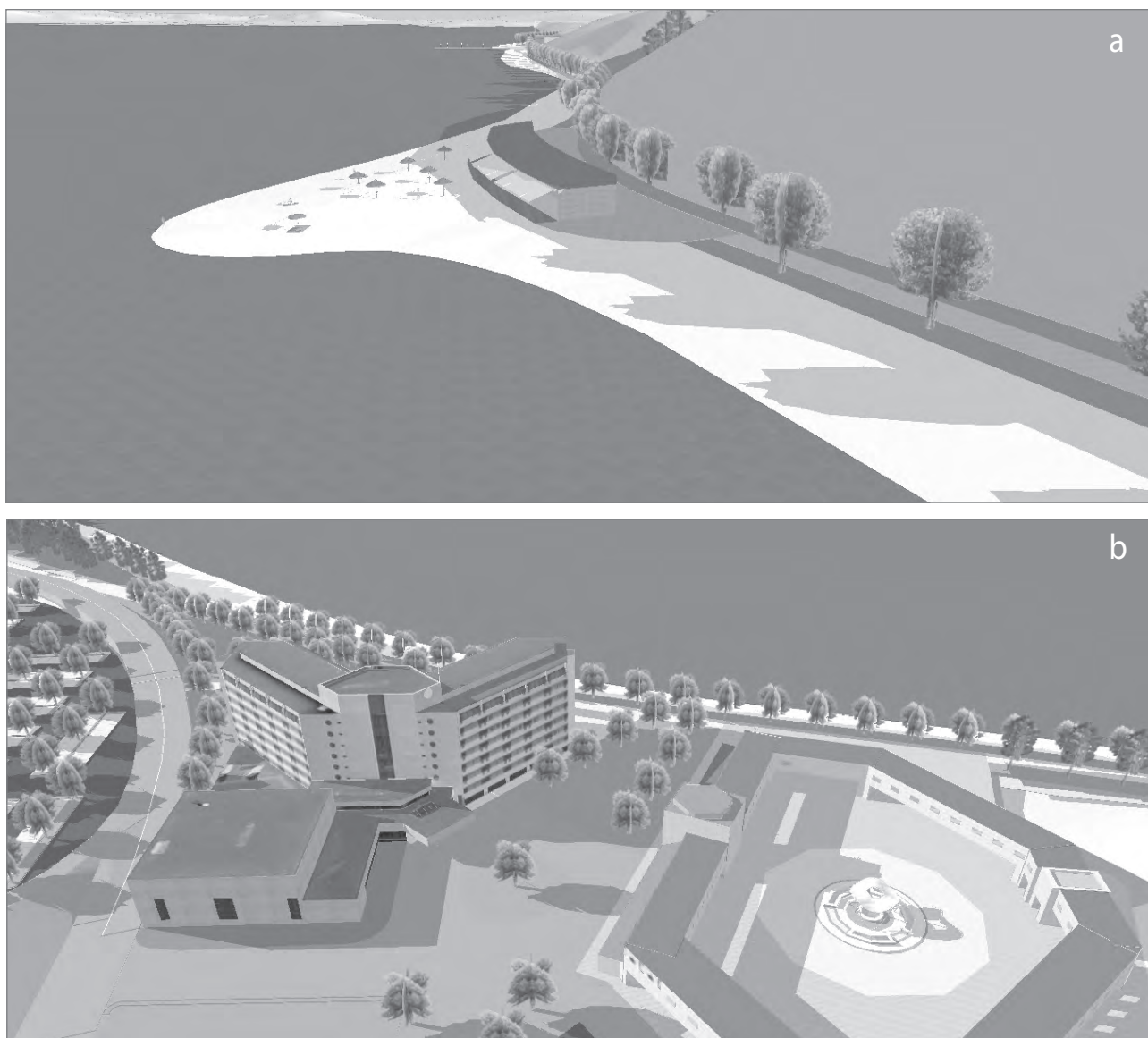
obale med Koprom in Izolo. Drevoreda na strani pod klifom nismo predvideli, saj je to območje že zaradi klifa v senčni legi. Tako smo drevored na obeh straneh promenade predvideli le na območju med Žusterno in mandračem ter na delu promenade pri Rudi. Na otoku Viližan smo zasnovali gozdne površine avtohtonih dreves, na severu in vzhodu pa travnate površine. Pri posegu v naravno grapo (prostor za prostočasne dejavnosti) ob rtu Rex (EUP-7; slika 4) je treba ohraniti čim več obstoječih dreves, odstraniti bolna in jih nadomestiti z zdravimi. Kar najbolj je treba ohraniti rastle pod klifi vzdolž celotne obalne promenade. Med posameznimi tlakovanimi površinami se ohranjajo ali na novo uredijo zelene površine.

3.2 Promet

Vzdolž trase obstoječe obalne ceste smo zasnovali sprehajališče in kolesarsko pot. Na tem območju bo promet dovoljen le za

turistični potniški promet (turistični vlakec), oskrbo gostinskih in turističnih objektov in intervencijske službe. Za obratovanje obalnega območja bo na voljo najmanj 7 servisnih (obstojećih) poti, ki jih bo treba sanirati v sklopu ureditve. Predvideli smo pomorsko potniško linijo, ki bi povezovala Koper z Izolo in vmesne postaje Žusterna (Molet; slika 3), rt Rex (slika 4), rt Viližan, otok Viližan (slika 5) in Delamaris (EUP-4; slika 5). Poleg omenjene linije se lahko vzpostavi tudi mednarodna potniška linija, ki bi povezovala večje kraje Slovenskega primorja s Trstom, Umagom in Novigradom.

Območje urejanja smo na obstoječo prometno mrežo navezali na koprski strani ob izlivu Badaševica (mandrač) in na izolski strani na Rudi. V Kopru smo za obiskovalce ureditvenega območja namenili nove parkirne površine ob Smedelski promenadi (EUP-12; slika 2). Podobno smo na izolski strani obiskovalcem namenili nove parkirne površine v osrčju sedan-

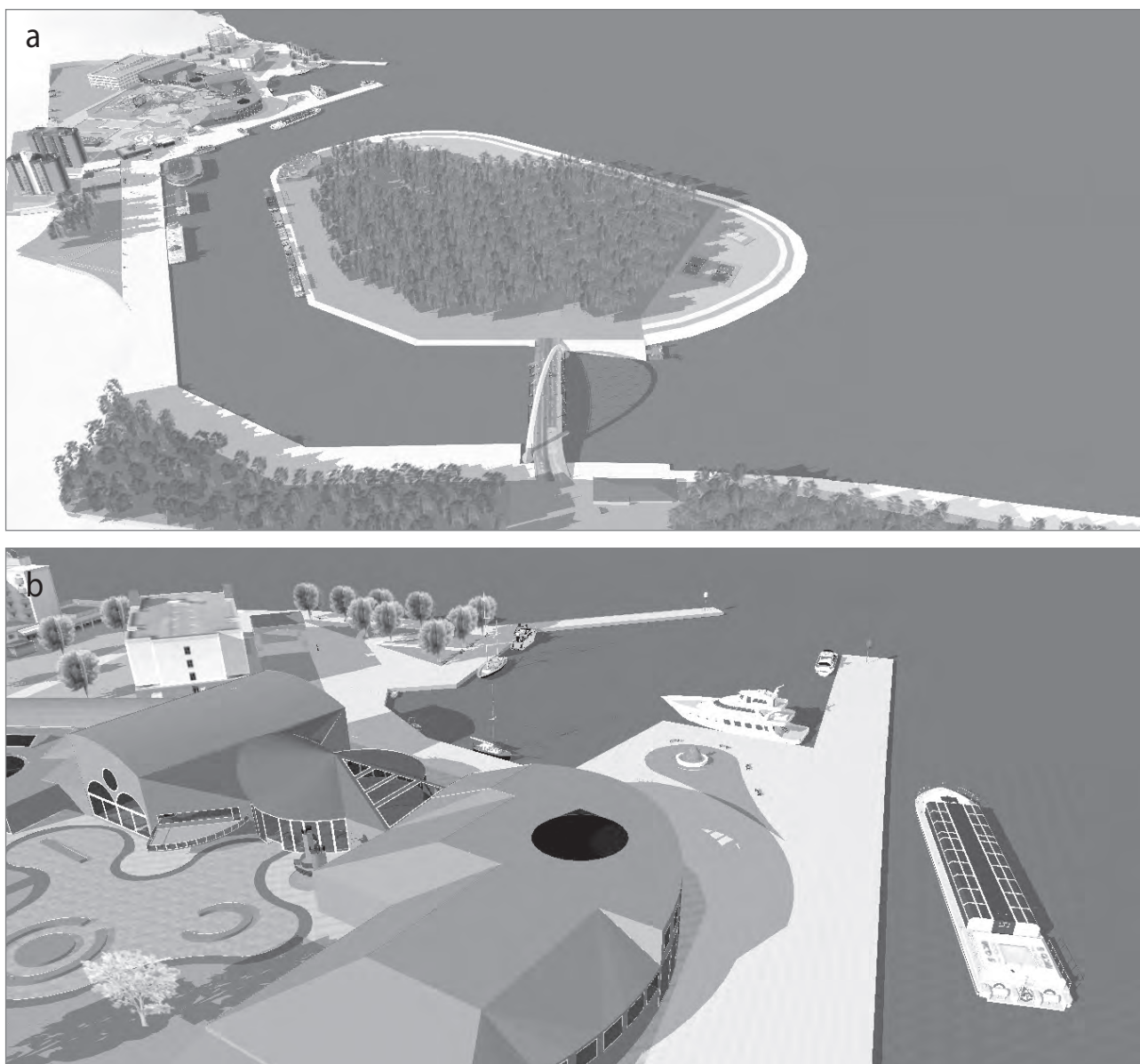

Slika 4: (a) Plaža »na Rexu«, (b) Hotelski kompleks »Ruda« s forumom in parkirišči

jega priključka obalne ceste na izolsko obvoznico in v sklopu hotelskega kompleksa Ruda (EUP-1, EUP-6; slika 3). Zasnovali smo še tri nove površine za parkiranje (parkirišča, parkirne hiše), in sicer eno v sklopu termalnega parka Delamaris (EUP-4; slika 5), manjšo ob načrtovanem amfiteatru (EUP-8; slika 3) in eno ob Semedelski promenadi (EUP-12; slika 2), ki bi služila tudi ob dogodkih v načrtovanem sosednjem bazenskem kompleksu. Obiskovalci območja ureditve bodo tako v kombinaciji z lokalnim kopenskim in vodnim potniškim prometom uporabljali sistem P + R (parkiraj in se pelji). Otok je s celino povezan z (dvižnim) premostitvenim objektom. Na otoku smo zasnovali sprehajalno in kolesarsko pot istih gabaritov in karakteristik kot na celini. V sredinskem delu otoka smo za potrebe avtokampa predvideli makadamske poti (EUP-2, EUP-3, EUP-5; slika 5).

Zaradi zaprtja obalne ceste za ves motorni promet bo treba obstoječo prometno mrežo, predvsem v obalnem delu Slovenskega primorja, celovito prenoviti, posodobiti oziroma prilagoditi povečanemu obsegu prometa. Ena izmed rešitev za zmanjševanje lokalnega prometa na tem območju je doktrina trajnostne mobilnosti. Gre za širši pojem načrtovanja prometne ureditve, ki vključuje ozaveščanje javnosti o alternativni javnega prevoza. Na območju umirjenega prometa (promenade) smo kot glavni sredstvi javnega prevoza predvideli električni turistični vlakec (možnost oživitve imena Parenzana) ali električni minibus in vodni avtobus (po zgledu beneškega vaporetta), ki bi glavne točke na promenadi povezovala s starima mestnima jedroma Kopra in Izole. Ker gre za izrazito longitudinalno območje, pri katerem je osrednji del težje dostopen in neprimeren za parkiranje večjega števila vozil, je treba poskrbeti, da so vse dejavnosti v sredinskem delu enako dostopne kot tiste na obeh krajiščih.

Slika 5: (a) Otok in kanal Viližan, (b) Termalni park »Delamaris«

4 Predlogi in smernice za nadaljnje prostorsko urejanje na obravnavanem območju

V okviru nadaljnjih raziskav dejanskega stanja prostora predlagamo, da se izvede podrobnejša analiza prometa na celotnem območju Slovenskega primorja. Upoštevajoč rezultate izvedene ankete predlagamo, naj se pri umeščanju objektov v obalni pas med Koprom in Izolo poudarjajo predvsem te vrste objektov (razvrščeni glede na potrebe, ki so jih izrazili anketiranci):

1. objekti za šport in rekreacijo,
2. gostinski objekti,
3. kulturni objekti.

V izvedeni anketi je lokalno prebivalstvo izrazilo precejšnjo nenaklonjenost novi gradnji na obravnavanem območju, zato je treba prednostno obravnavati možnost uporabe začasnih (montažnih) ali celo mobilnih objektov, ki bi jih v primeru neuporabe (zunaj turistične sezone) lahko umaknili. V primeru gradnje je treba načrtovati uporabo lokalnih materialov z upoštevanjem arhitekturnih značilnosti obravnavanega območja. Potrebe po novih trgovskih objektih skorajda ni. Če bi se ti umeščali v prostor, jih je primerno vključiti v aglomeraciji Kopra ali Izole. Na območju Delamarisa je treba izkoristiti potencial z vidika možnosti črpanja in koriščenja termalne vode (termalno zdravišče ipd.).

Anketiranci so zelo jasno izrazili potrebo po ohranjanju narave. Na področju narave je treba poudariti ohranjanje značilnih

klifov nad obalo, drevored pinij in rastišče pozejdonke. Slovensko primorje je bogato s kulturno dediščino, kar daje območju značaj in s tem dodano vrednost. Zato je na obravnavanem območju za zagotavljanje celostnega ohranjanja kulturne dediščine v skladu z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (v nadaljevanju: ZVKD-1) treba upoštevati usmeritve Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki veljajo za kulturne spomenike, vključno z njihovimi vplivnimi območji, registrirana arheološka najdišča, varstvena območja dediščine in arheološke ostaline (MIZKŠ, 2013; ZVKD-1, 2008). S primernim načinom sinteze je treba integrirati izročilo objektov kulturne dediščine v prostorsko ureditev in zgodbo celotnega območja urejanja, saj je treba glede na usmeritve Zavoda za varstvo kulturne dediščine kulturno dediščino obravnavati kot dejavnik kakovosti prostora ter kot vir blaginje in priložnosti za razvoj. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo je pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial, ki mora biti izkoriščen za doseg prostorsko uravnoteženega razvoja (MIZKŠ, 2013). Predlagamo, naj se promenada na posameznih točkah, ki so zanimive z vidika kulturne dediščine, opremi z informativnimi panoji (tematska pot), ki bi obiskovalcem nudili osnovne informacije o posameznem kulturnem objektu oziroma območju.

Predlagamo tudi, naj se v sklopu nadaljnjih dejavnosti izvede (mednarodni) javni natečaj za izdelavo idejne zasnove prostorske ureditve na obravnavanem območju z upoštevanjem načel Aarhuške konvencije (1998) in pogoja, da so rešitve okoljsko, prostorsko in finančno sprejemljive ter izvedljive v zglednem času. S tovrstnim pristopom se lahko izognemo nerealnemu predlogu urejanja prostora, hkrati pa pridobimo dobro podlago za izdelavo (med)občinskega podrobnega prostorskega načrta. Velik korak naprej se je zgodil 15. januarja letos, ko sta mestna občina Koper in občina Izola podpisali dogovor o pripravi regionalnega prostorskega načrta »Priobalni pas Koper–Izola« (internet 4), v Uradnem listu Republike Slovenije pa je od 4. aprila letos tudi že objavljen Sklep o začetku postopka priprave regionalnega prostorskega načrta za priobalni pas Koper–Izola (Ur. l. RS, št. 27/18).

5 Sklep

Vprašanje, ki se nam je zastavljalo še pred izdelavo predloga idejne zasnove prostorske ureditve obalnega pasu med Koperom in Izolo, je bilo, kakšna je dejanska potreba po umetnem otoku v akvatoriju med Koperom in Izolo. Na osnovi izvedene ankete smo ugotovili, da bi bilo treba pri morebitnem nadaljnjem prostorskem načrtovanju na obravnavanem območju podrobno in obsežneje proučiti javno mnenje s pomočjo zgodnjega vključevanja javnosti v proces prostorskega načrtovanja obravnavanega območja.

Kot smo že zapisali, je bil namen izdelave idejne zasnove prostorske ureditve obalnega pasu med Koperom in Izolo spodbuditi nadaljnje dejavnosti na področju prostorskega načrtovanja v smeri čim zgodnejšega vključevanja javnosti v proces prostorskega načrtovanja. Slovenija ima majhen košček obale, ki ga mora izkoristiti v smislu naravnih dobrin in kakovosti življenja lokalnih prebivalcev in obiskovalcev Slovenskega primorja ter tudi v ekonomskem smislu. Na območju obalnega dela Slovenskega primorja se že zdaj pojavljajo številni interesi in konflikti med njimi, ki so posledica težnje širjenja in uvažanja novih dejavnosti ter s tem gradnje novih objektov na tem delu slovenske obale. Prizadevati si je treba za ohranitev in oplemenitenje naravne in kulturne dediščine ter dobrin, ki jih tamkajšnje prebivalstvo že zdaj uživa.

.....
 Andraž Miculinič, mag. prost. načrt., dipl. inž. geod.
 E-pošta: andraz.miculinic@gmail.com

Doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek, univ. dipl. inž. arh.
 Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Katedra za prostorsko planiranje, Jamova cesta 2, 1000 Ljubljana, Slovenija
 E-pošta: alma.zavodnik-lamovsek@fgg.uni-lj.si

Dr. Gašper Mrak, univ. dipl. inž. arh.
 Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Katedra za prostorsko planiranje, Jamova cesta 2, 1000 Ljubljana, Slovenija
 E-pošta: gasper.mrak@fgg.uni-lj.si

Opombe

[1] V tem prispevku predstavljena idejna zasnova prostorske ureditve obalnega pasu med Koperom in Izolo je nastala v magistrskem delu Andraža Miculiniča v okviru magistrskega študijskega programa druge stopnje Prostorsko načrtovanje na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani.

[2] V začetku novembra 2017 je bil sprejet nov Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2, Ur. l. RS, št. 61/17), ki pa je začel veljati 1. junija 2018, zato ga v nalogi vsebinsko še nismo upoštevali.

[3] ZUreP-2 zdaj uvaja tudi regionalne prostorske plane kot vmesno raven načrtovanja.

Viri in literatura

Aarhuška konvencija (1998). Aarhus, Evropska unija.

Agencija Republike Slovenije za okolje (2016a): *Register naravnih vrednot*. Ljubljana (sneto 8. 6. 2018).

Agencija Republike Slovenije za okolje (2016b): *Ekološko pomembna območja*. Ljubljana (sneto 8. 6. 2018).

Agencija Republike Slovenije za okolje (2016c): *Natura2000*. Ljubljana (sneto 8. 6. 2018).

Balaban, J., Bizajl, T., Bratož, D., Ogrin, D., Požeš, M., Žitko, S. (1999): *Razvojni projekt Koper 2020: Povzetki razvojnih študij*. 2. izdaja. Koper, Mestna občina Koper.

Baloh, T. (2013): *Primerjalno-pravni pregled sistema prostorskega načrtovanja glede sodelovanja javnosti*. Ljubljana, PIC – Pravno-informacijski